

Nr 756

Av herr **Bengtson**, om lagstadgad rätt till semester mellan jul och nyår.

Produktionsökningen i vårt land har under senare år uppgått till 3—4 procent per år, och det är sannolikt att den kommer att fortsätta i samma takt under den tid som är möjlig att nu överblicka. Den höjda produktionen kan utnyttjas på olika sätt. Dels ger den möjligheter till högre levnadsstandard, dels skapar den möjligheter till en förkortad arbetstid. Vad gäller arbetstidsförkortningen så kan den utformas på många olika sätt. Veckoarbetstiden kan förkortas, semestern kan förlängas, pensionsåldern kan sänkas, särskilda helgdagar kan införas, och även andra möjligheter är tänkbara.

Vad gäller semestern utgår, enligt 7 §, 1963 års semesterlag, i princip semester med två dagar för varje kalendermånad av kvalifikationsåret.

Den femte semesterveckan kommer givetvis att i en framtid genomföras när produktionen stigit så att möjligheter därtill finns, men då fyraveckorssemestern fullt genomförts så sent som 1965 blir denna fråga knappast aktuell just nu. Med beslutet om fyraveckorssemestern är denna ingalunda slutgiltigt löst. En stor del av arbetstagarna har för närvarande inte ekonomiska möjligheter att utnyttja sin fyraveckorssemester på annat sätt än att tillbringa kanske ett par veckor i annan miljö och därefter stanna hemma eller som sker i en del fall arbeta med något annat. För stora grupper — t. ex. jordbrukarna — stöter det på stora svårigheter att få någon semester alls, och detta är ett av de mycket stora semesterproblem som borde undersökas och om möjligt lösas.

Trots ovannämnda omständigheter och svårigheter borde det redan nu vara möjligt att planlägga för ytterligare en speciell semestervecka som är lättare att genomföra och som skulle komma mycket stora grupper till del. Jag avser därmed arbetstiden mellan jul och nyår. Denna arbetsvecka splittras genom helgerna och däremellan infallande söndagar på ett sådant sätt att den ur arbetssynpunkt är föga effektiv. Många företag har också tagit steget fullt ut och inställt driften mellan jul och nyår. Företag med kontinuerlig drift stoppar ofta helt under denna vecka. För andra grupper, t. ex. handelsresande, skogsarbetare, vissa sjöfolksgrupper m. fl., pågår intet arbete under denna tid. I ett mycket stort antal fall arbetar man in tiden mellan jul och nyår och får därmed en frivecka mellan de båda helgerna. För dem som nu arbetar under den korta tid som är arbetstid mellan de båda helgerna stöter det på större svårigheter genom att man inom så många andra områden av arbetslivet har stängt.

Som exempel kan nämnas julhelgen 1968. Juldagen inföll på en onsdag och an-

mandagen på torsdagen. Fredagen skulle vara arbetsdag men därefter kom lördagen och söndagen som fridagar. Måndagen skulle vara arbetsdag, men på tisdagen inföll nyårsafton vilken allmänt anses som fridag. På denna s. k. arbetsvecka blev det två arbetsdagar. Även innevarande år blir situationen liknande. Det blir endast två arbetsdagar i julveckan.

1963 års arbetstidskommitté har behandlat frågan om helgdagarna men endast föreslagit att en reform bör företagas beträffande trettondagen och Kristi Himmelsfärdsdag.

Då den i denna motion föreslagna semesterveckan har helt annan karaktär än den vanliga semestern med avseende på helgdagarna och själva förläggningen av semestern bör utredning företagas om hur bestämmelserna bör utformas.

Beträffande semesterns förläggning anförde andra lagutskottet i sitt utlåtande nr 40 1963 följande:

Det bör därför framhållas, att de föreslagna reglerna om semesterns förläggning icke är tvingande utan lämnar utrymme såväl för kollektiva som enskilda överenskommelser om uppdelning och förläggning av semestern. I vilken utsträckning denna avtalsfrihet kommer att utnyttjas för överenskommelser om uppdelning av semestern är svårt att förutsäga. Det kan emellertid inte anses uteslutet att det i många fall finnes intresse hos såväl arbetsgivare som arbetstagare för att någon del av arbetstagarnas semester förläggas till annan tid än sommarmånaderna.

Sammanfattningsvis kan man konstatera att arbetstiden mellan jul och nyår är föga effektiv, och det skulle inte medföra större vare sig ekonomiska eller andra olägenheter att göra veckan mellan jul och nyår till en obligatorisk semestervecka. En utredning av därmed sammanhängande problem bör företagas.

Med hänvisning till vad som sålunda anförts får jag hemställa,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om utredning syftande till att veckan mellan jul och nyår blir obligatorisk semestervecka.

Stockholm den 28 januari 1969

Torsten Bengtson (cp)